

National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine
Scientific and Methodological Institution
«The National Institute of Education»
Ministry of Education of the Republic of Belarus

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки НАПН України
Науково-методична установа «Національний інститут освіти»
Міністерства освіти Республіки Білорусь

Нацыянальная акадэмія педагагічных навук Украіны
Інстытут педагогікі НАПН Украіны
Навукова-метадычная ўстанова «Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

**COMPARATIVE AND INTERNATIONAL EDUCATION – 2018:
TRANSFORMATIONS AND INNOVATIONS IN
EDUCATION IN THE GLOBALIZED WORLD**
BOOK of ABSTRACTS of the 2-st International Conference
7-8 June 2018, Kyiv

**ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА
ОСВІТА – 2018: ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ
У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ**
МАТЕРІАЛИ II Міжнародної науково-практичної конференції
7-8 червня 2018 року, м. Київ

**ПЕДАГАГІЧНАЯ КАМПАРАТЫВІСТЫКА І МІЖНАРОДНАЯ
АДУКАЦЫЯ – 2018: ТРАНСФАРМАЦЫІ І ІНАВАЦЫІ Ў АДУКАЦЫІ
Ў ГЛАБАЛІЗАВАНЫМ СВЕЦЕ**
МАТЭРЫЯЛЫ II Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі
7-8 чэрвеня 2018 года, г. Кіеў

UK-EU Cross-cultural
Cooperations in Educational
Research
Jean Monnet Initiative

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kyiv 2018

Конференцію організовано відділом порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України в рамках НДР
«Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї»
(2018 – 2020)

*Державний реєстраційний номер 0118U003360
та відповідно до плану роботи НАПН України на 2018 р., затвердженого
Постановою Президії НАПН України від 21 грудня 2017 р., № 1-2/15-380.*

Редакційна колегія:

Олена Локшина - доктор пед. наук, професор, завідувач відділу порівняльної педагогіки Інститут педагогіки НАПН України (головний редактор);

Оксана Глушко - молодший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України;

Аліна Джурило - кандидат пед. наук, старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України;

Ілона Маріуц - кандидат пед. наук, старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України;

Марія Тименко - кандидат пед. наук, науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України;

Оксана Шпарик - кандидат пед. наук, старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України.

Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2018: трансформації та інновації в освіті у глобалізаційному світі: матеріали II Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 7-8 червня 2018 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред. О.І. Локшиної. – Київ–Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2018. – 268 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2018: трансформації та інновації в освіті у глобалізованому світі» (Київ, 7-8 червня 2018 р.), в яких розглянуто національний, регіональний та глобальний виміри розвитку освіти і педагогіки, зокрема, актуальні проблеми середньої, вищої, професійної освіти та освіти дорослих у компаративній перспективі; методологічні проблеми порівняльної педагогіки, перспективність зарубіжного освітнього досвіду.

Для розробників освітньої політики, науковців, управлінців, вчителів, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів.

Статті подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, власних імен, посилань на джерела та інших відомостей

The views, information or opinions expressed in this Book of Abstracts are solely those of the Conference participants

ЗМІСТ

WELCOME ADDRESSES TO THE CONFERENCE PARTICIPANTS МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ВІТАННЯ УДЗЕЛЬНИКАУ КАНФЕРЕНЦІИ

Олег Топузов , Віце-президент НАПН України, Директор Інституту педагогіки НАПН України.....	10
Валянціна Гінчук , наместнік дырэктара Нацыянальнага інстытута адукацыі па навукова-метадычнай рабоце.....	11
Оксана Заболотна , координатор проекту «Україна – ЄС: крос-культурні порівняння в освітніх дослідженнях»	13

PREFACE / ПЕРЕДМОВА / ПРАДМОВА

Олена Локшина , завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України. Відкритість, розмаїття, спільність, діалог, майбутнє.....	14
Рекомендації до виконання дисертаційних робіт у галузі порівняльної педагогіки	18

I. METHODOLOGICAL CHALLENGES OF COMPARATIVE EDUCATION І. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І. МЕТАДАЛАГІЧНЫЯ ПРАБЛЕМЫ ПАРАУНАЛЬНАЙ ПЕДАГОГІКІ

Анатолій Вихрущ . Структура посібників з порівняльної педагогіки як передумова розвитку науки і практики.....	21
Оксана Заболотна . Роль освітніх досліджень у подоланні глобальних проблем людства	24
Ольга Пермякова . Погляди французьких науковців на міжнародні порівняльні дослідження як засіб вимірювання рівня навченості учнів.....	27
Мар'яна Сокол . Система понять – одна із фундаментальних проблем суспільства і стратегічна проблема сучасної педагогіки.....	31
Ірина Соколова . Поняттєві маркери європейської моделі забезпечення якості	32
Надія Федчишин . Педагогічна компаративістика у Німеччині: досвід та перспективи	34

Ольга Нагорна. Tempus проект як важіль розвитку магістерської програми в економічного права та альтернативного вирішення спорів (арбітражу) в університетах України.....	176
Любов Нос. Підготовка вчителя до професійної діяльності в полікультурному середовищі: канадський досвід.....	178
Наталя Огородник. Проблема стандартизації англomовної комунікації на морі....	180
Наталія Ошуркевич. Відбір абітурієнтів до закладів вищої освіти як засіб забезпечення її якості.....	181
Олена Поддубей. Актуальність дослідження професійної підготовки дорослих в технічних університетах Італійської Республіки.....	183
Надія Постригач. Проблеми та виклики для освіти дорослих у країнах Південної Європи.....	186
Татьяна Редюк. Влияние династийности на профессиональное становление будущих специалистов железнодорожного транспорта.....	187
Аліна Сбруєва. Тенденції модернізації підготовки докторів філософії у європейському просторі вищої освіти.....	190
Віталій Свиридюк. Місце професійної компетентності у процесі фахової підготовки фахівців електротехнічних спеціальностей.....	191
Ольга Свиридюк. Полікультурна освіта майбутніх вчителів: порівняльний аспект Україна і Канада.....	193
Тетяна Фурсенко. Особливості механізму набуття повного та асоційованого членства у Канадському інституті актуаріїв.....	195
Ірина Чистякова. Генеза розвитку компетентнісно-орієнтованої освіти в системі підготовки вчителів США.....	197
Юлія Шаранова. Сутність поняття «громадянськість» у педагогіці США.....	198
Владислав Белан. Використання дистанційного навчання для польської вищої освіти та його перспективність для української.....	201
Олена Ковальчук. Роль неперервного навчання в процесі розвитку міжкультурних компетенцій.....	206
Лорена Михайленко. Розвиток іншомовної компетентності лікарів у системі післядипломної освіти (зарубіжний досвід).....	207

VII. WORLD TRENDS IN ICT-EDUCATION DEVELOPMENT

VII. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІКТ-ОСВИТИ

VII. СУСВЕТНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ РАЗВІЦЦЯ ІКТ-АДУКАЦЫІ

Ірина Іванюк. Цифрове навчання як основний напрямок освітньої реформи Фінляндії.....	211
Марія Лещенко, Лариса Тимчук. Актуальні напрями розвитку цифрової гуманістичної педагогіки.....	214

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЙОГО ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ

Владислав Белан

*Інститут професійно-технічної освіти НАПН України
м. Київ, Україна*

Мета дослідження є характеристика пріоритетів політики ЄС та Республіки Польща зокрема у сфері інформатизації освіти, а також вивчення досвіду використання дистанційного навчання у закладах вищої освіти Республіки Польща, у порівнянні з вітчизняними.

Основні результати досліджень. Згідно сучасних уявлень, розвинуте інформаційне суспільство характеризується певними ознаками, такими як: збільшення ролі інформації і знань в життя суспільства, створення глобального інформаційного простору, поява в економіці і в освіті принципово нових підходів до використання сучасних ІК-технологій, високий рівень ІКТ-компетентності населення тощо.

У свою чергу була розроблена програма реалізації європейської стратегії інформатизації освіти, яка передбачає виведення локальних електронних освітніх ресурсів на загальноєвропейський і загальносвітовий рівні. На порядок денний винесено створення стратегічних партнерств, таких, наприклад, як Європейська Асоціація Університетів, в яких здійснюється дистанційне навчання. За даними спеціального дослідження на період започаткування програми лише третина із 200 європейських університетів мали відповідний досвід у цьому напрямі. Пріоритетом щодо колективної розробки відкритих курсів проголошено створення курсів дистанційного навчання для вчителів, зокрема, розвиток онлайн-програм підвищення кваліфікації викладачів з окремих дисциплін European Schoolnet Academy, а також відкритих мереж eTwinning, SCIENTIX, Open Discovery Space тощо [1; 2].

Особливе місце відводиться формуванню готовності вчителів до інформатизації освіти, а також стандартизації їх цифрової компетентності. Найбільш поширеною практикою стандартизації інформаційної компетентності вчителів у європейському освітньому просторі є використання міжнародних програм сертифікацій, а саме, Європейських комп'ютерних

прав ECDL (European Computer Driving Licence) та європейського педагогічного ІКТ сертифікату (European Pedagogical ICT Licence). Європейський педагогічний ІКТ сертифікат EPICT (European Pedagogical ICT Licence) у свою чергу, являє собою стандарт європейської якості для неперервного професійного розвитку вчителів у сфері інтеграції ІК-технологій в освіту. Порівнюючи міжнародні програми сертифікацій ECDL та EPICT, варто зауважити, що програма ECDL головним чином спрямована на розвиток базових навичок користувача інформаційно-комунікаційних технологій, тоді як, програма EPICT зосереджена на компетентності вчителя/викладача до використання ІКТ у його педагогічній діяльності [3].

Огляд національних ІКТ-стратегій в освіті країн Європейського Союзу засвідчує, що вони відбивають затверджений ЄС у 2010 році «Цифровий порядок денний для Європи» (Digital agenda for Europe) [4], охоплюючи широкий спектр різних напрямів — від забезпечення населення електронними послугами до створення швидкої безпечної широкосмужової мережі, з метою допомогти населенню. Такий стан справ підтверджується рейтингом країн світу за рівнем розвитку ІК-технологій (індекс розвитку ІКТ в країнах світу – ICT Development Index), де Європейські країни посідають перші місця. Так, за даними 2017 року в першу десятку країн входять такі: I — Ісландія (індекс 8,98), II — Південна Корея (індекс 8,85), III — Швейцарія (індекс 8,74), IV — Данія (індекс 8,71), V — Великобританія (індекс 8,65), VI — Гонконг (індекс 8,61), VII — Нідерланди (індекс 8,49), VIII — Норвегія (індекс 8,47), IX — Люксембург (індекс 8,47), X — Японія (індекс 8,43) [5].

Для України, яка посідає 79 місце в рейтингу, з історичних причин актуальним є досвід країн Центральної Європи, зокрема, Польської Республіки, яка у цьому рейтингу займає значно вище 49-те місце. Республіка Польща демонструє позитивний приклад євроінтеграції, адже на законодавчому рівні займається розбудовою інформаційного суспільства, зокрема його поширенням ІКТ в освіті.

У свою чергу, стратегічні цілі у сфері інформатизації країни закладено в Стратегії Національного розвитку Польщі, яка була прийнята 25 вересня 2012 року Радою міністрів Польщі. У ній, зокрема, вказується, що сучасна Польща нерівномірно розвинена з точки зору того, що називається «цифровим суспільством». Близько 65% поляків користуються Інтернетом, але, однак, є значні відмінності у використанні Інтернету у залежності від таких показників як: освіта, вік і місце проживання населення. Хоча у документі зазначається, що у найбільш розвинених країнах світу доступ до

ІКТ широко поширений, але у Польщі, на жаль, не є відповідного рівня. Тому для підвищення конкурентоспроможності Польщі передбачається надання однакового рівня доступу до технологій та інфраструктури, а також до контенту та послуг та цифрової грамотності, відповідно до стандарту Європейського Союзу.

Відповідно до Стратегії Національного розвитку Польщі, головним завданням держави у прагненні побудувати цифрову Польщу стає розвиток компетенції громадян у сфері цифрової грамотності. Розвиток цифрової грамотності буде переведений на збільшення попиту на різні типи цифрових послуг, що, у свою чергу, має стимулювати ринок діяти у цих сферах [6].

Варто зазначити, що проблема впровадження електронного навчання присутня, зокрема, в польських університетах вже протягом багатьох років. Дослідження показало, що нормативно-правові положення щодо електронного навчання у вищій школі були запроваджені в ході модернізації вищої освіти Польщі у відповідності з вимогами Болонської декларації. Закон «Про вищу освіту Республіки Польща» (2005 р.) в статті 164, розділ 3, визначає в що «заняття зі студентами можуть проводитися з використанням методів і технологій дистанційної освіти і навчання». Закон також вимагає, щоб міністр визначив умови доступу до цих методів навчання студентів і визначив частку часу певного класу щодо часу всіх занять у навчальних програмах (на денній та заочній формі навчання) [7].

У свою чергу деякі польські університети стали членами Європейської Асоціації Університетів, в яких здійснюється дистанційне навчання (European Association of Distance Teaching Universities), завдяки спеціалізованим центрам (осередкам) дистанційного навчання, які діють при них. Серед них: Гірничо-металургійна академія імені С. Сташиця у Кракові та діючий при ній Центр електронного навчання (пол. Centrum e-Learningu Akademii Górniczo-Hutniczej), а також Польський віртуальний університет (пол. PUW – Polski Uniwersytet Wirtualny) [8].

Зокрема, студенти та учні онлайн-курсів Польського віртуального університету, одного з найбільших з-поміж інших приватних закладів вищої освіти, отримують знання під керівництвом вчителя, при цьому працюючи у групах, і виконуючи індивідуальні та групові завдання. Вони беруть участь у різноманітних дискусіях, комунікуючи через Інтернет (дискусійний форум, чат). При цьому учні та студенти використовують електронні підручники. Під час онлайн-навчання студент (учень) має пройти різні

форми перевірки знань (наприклад, тести, вікторини, індивідуальні та групові роботи).

Онлайн-навчання, проведені Академією гуманітарних та економічних наук у Лодзі на платформі Польського віртуального університету, є найбільшим у Польщі проектом в галузі електронного навчання. Навчальний процес здійснюють понад 2 тисячі викладачів різних спеціальностей. В університеті також широко використовується електронна бібліотека [9].

Інший же — Центр електронного навчання Гірничо-металургійної академії імені С. Сташиця у Кракові зазвичай застосовують технологію т. зв. змішаного навчання, тобто навчання, яке поєднує у собі традиційне з електронним. Самим же Центром було розроблено електронні навчальні платформи для кожного з факультетів Академії, що дозволило навчатися у ній та комунікувати з викладачами дистанційно. До того ж ці електронні платформи Академії були розроблені на платформі системи Moodle, досить поширеній серед польських ВНЗ. Крім студентів, дистанційне навчання також проводиться і для докторантів (наук і хабілітованих) Гірничо-металургійної академії імені С. Сташиця у Кракові, для її працівників, а також проводиться післядипломне навчання.

Зрештою, факультетом фізики та прикладної інформатики, а також факультетом прикладної математики були розроблені електронні підручники з фізики та математики, які є у вільному доступі на сайті Академії імені С. Сташиця у Кракові та її Центру електронного навчання зокрема. Ці підручники є доступними у різноманітних форматах (для мобільних пристроїв, для друку і навіть для їх модифікації (змін і доповнень)) [10].

На жаль, вітчизняних університетів, які належать до Європейської Асоціації Університетів, в яких безпосередньо здійснюється інформатизація освіти, немає, але є подібні за функціями центри дистанційного навчання, зокрема: Український центр дистанційної освіти (при НТУУ «КПІ» ім. І. Сікорського), Центр Дистанційної Освіти ВНТУ та Факультет дистанційного навчання Хмельницького національного університету [11].

Хоча, зрештою вивчення польського досвіду та використання його ідей в практиці розбудови дистанційної освіти в Україні буде значним імпульсом для приведення вітчизняної освіти у відповідність до потреб цифрової ери.

Висновки. Реалізація європейської стратегії інформатизації освіти, зокрема й польської, вимагає цілого комплексу перетворень у вітчиз-

няній освіті, а саме: а) формування і постійного вдосконалення сучасних цифрових компетентностей учнів/студентів, вчителів/викладачів, адміністративного персоналу на всіх рівнях освіти, включаючи вищу та професійну; б) розвитку бази відкритих освітніх ресурсів для безкоштовного використання; в) розробки законодавчого забезпечення визнання кваліфікацій, які отримуються за допомогою інноваційних освітніх технологій (МООС та ін.); г) широкого запровадження дистанційної освіти для прискореного входження вітчизняної освіти в сучасне середовище відкритої освіти.

Ключові слова: дистанційне навчання, вища освіта, ІКТ, Республіка Польща, Україна.

Література

1. New priorities for European cooperation in education and training. Brussels, European Commission, 2015. — 114 p.
2. Quality models in online and open education around the globe: State of the art and recommendations, 2015–55 p.
3. DigComp 2.0. The Digital Competence Framework 2.0. Режим доступу: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>.
4. Цифрова програма для Європи (Digital agenda for Europe). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://eige.europa.eu/resources/digital_agenda_en.pdf.
5. ICT Development Index 2017. World ranking. Режим доступу: <http://www.itu.int/net4/ITU-D/idi/2017/#idi2017rank-tab>.
6. National Development Strategy 2020. Active society, competitive economy, efficient state. Attachment to Resolution No 157 of the Council of Ministers of 25 September 2012.
7. Ustawa o systemie oświaty, tekst ujednolicony. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Режим доступу: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20051641365>.
8. European Association of Distance Teaching Universities. Current members. Режим доступу: <https://eadtu.eu/members/current-members>.
9. Polski uniwersytet wirtualny. Режим доступу: <https://www.puw.pl/pl>.
10. Centrum e-learningu AGH (Akademii gorniczo-hutniczej). Режим доступу: <http://www.cel.agh.edu.pl/>.
11. Перелік центрів дистанційного навчання, рекомендованих Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Режим доступу: <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/tsentry-do>.